

ข้อเสนอต่อภาคประชาชนและข้อเสนอต่อรัฐบาล

เวที ๗ ปีสีนามิ...ถึง..มหาอุทกภัย

๒๗ มกราคม ๒๕๕๕

ประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยพิบัติร้ายแรงหลากหลายรูปแบบมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ เช่น พายุ ถล่มแหลมตะลุมพุก สีนามิ พายุ น้ำท่วม ภัยแล้ง ภัยหนาว ที่ส่งผลกระทบต่อ การสูญเสียชีวิต ผู้ชาย เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ /สร้างความเสียหายให้อาคารบ้านเรือน เรือยกสวนไ้ร่นา สร้าง ความกดดัน ภาวะเครียด ซึมเศร้าให้กับประชาชนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะ ภาวะการว่างงานถูกเลิกจ้าง การมีหนี้สิน มีผู้เสียชีวิตกว่าหมื่นคน / มีครอบครัวและชุมชนที่ได้รับ ลี้านครอบครัว เฉพาะมหาอุทกภัยครั้งล่าสุดมีการประมาณการว่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ ประเทศมากกว่า 1,400 ล้านบาทและยังไม่นับรวมถึงความเสียหายที่ประเมินมิได้

เครือข่ายชุมชนผู้ประสบภัย ซึ่งทำงานข้ามภูมิภาคร่วมกันนับตั้งแต่พิบัติภัยสีนามิจน ปัจจุบันได้มีการสมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับภาคีต่างๆ จัดทำข้อเสนอต่อรัฐบาล สาธารณะตลอดจนเครือข่ายองค์กรที่ทำงานฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ

ที่ประชุมได้มีมติร่วมกันว่า เพื่อให้เกิดการบูรณาการนโยบายและกลไกทุกภาคส่วนใน ฟื้นฟูช่วยเหลือ การป้องกันและวางแผนจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการยั่งยืนคณะผู้ร่วมจัดงานจึงมี ข้อเสนอดังนี้

1. สนับสนุนให้มีการบูรณาการมิติด้านสังคมและชุมชนเข้ากับการพิจารณาด้านโครงสร้างพื้น ฐานและด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและธุรกิจ โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของภาคประชา สังคมและชุมชนท้องถิ่น ทั้งในระดับนโยบายระดับสูงจนถึงระดับท้องถิ่น

2. จัดตั้งกลไกร่วมหลายฝ่ายในการจัดการภัยพิบัติ ทั้งระดับจังหวัดและระดับชาติ

เป็นองค์กรอิสระเพื่อขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ภัยพิบัติแห่งชาติที่มีการบูรณาการมิติเชื้อชาติ ศาสนา มิติหญิงชาย กลุ่มเปราะบาง เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ / การส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับ ชุมชนจัดการตนเอง โดยมีสัดส่วนผู้แทนภาคประชาชนที่มีแกนนำหญิงชาย กลุ่มเปราะบาง และ ต่างชาติพันธุ์ กลุ่มแรงงานข้ามชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ดังเช่น ที่มีการดำเนินการ มาแล้วในจังหวัดสงขลา ปัตตานี นครสวรรค์ และนครราชสีมา

3. สนับสนุนให้ชุมชนเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ ประกอบด้วย

- + ให้มีทีม / มีแผนเตรียมรับมือภัยพิบัติ และให้มีการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง โดยมี ผู้เชี่ยวชาญเข้าหนุนช่วย รวมทั้งให้มีการทำคู่มือ /แผนที่ แผนที่ แผนผังหนีภัยของแต่ละท้องถิ่น ตาม สภาพของปัญหา ดังเช่น ชุมชนบ้านน้ำเค็ม เครือข่ายชุมชนจังหวัดอุบล ตำบลท่าหินจังหวัดสงขลา
- + มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการกู้ชีพกู้ภัย เช่น เรือ วิทยุสื่อสาร เสื้อชูชีพ เพื่อให้ แต่ละท้องถิ่น ช่วยเหลือกันเองยามเกิดภัย

- + การสร้างพื้นที่เสียบียงอาหาร พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ เช่น มีโกดังเก็บเมล็ดพันธุ์ไม่มีพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ หรืออื่นๆ ตามสภาพท้องถิ่น
- + การจัดทำพื้นที่กลางเพื่อรองรับการอพยพเมื่อเกิดภัย ในระดับ ตำบล หรือหมู่บ้าน โดยจัดทำเพิ่มเติมจาก วัด โรงเรียน ศาลาเอนกประสงค์ของชุมชน ทั้งนี้เป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์อื่น ในยามปกติ
- + การศึกษาวิจัย / นวัตกรรมและฟื้นฟูภูมิปัญญา วัสดุเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการป้องกันน้ำท่วมที่นอกเหนือจากกระสอบทราย รวมทั้งการดำรงชีวิตอยู่กับสภาพน้ำท่วมได้ เช่น บ้านแพ ล้อมลอยน้ำ การติดบ้านให้สูง เรือ ฯลฯ
- + กองทุนจัดการภัยพิบัติ ทั้งที่เป็นตัวเงินและทุนทางสังคมให้เกิดขึ้นในทุกหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้มีการพึ่งตนเองได้ในระยะยาว

4. สนับสนุนการศึกษาปริมาณและระบบทางน้ำที่เชื่อมโยงกันทั้งภูมิภาค

เพื่อให้เห็นภาพรวมร่วมกัน และหาทางแก้ไขปัญหาคารกีดขวางทางน้ำร่วมกัน รวมทั้งลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

5. สนับสนุนกระบวนการแก้ปัญหาภัยพิบัติ ในลักษณะจับคู่ ระดับตำบล / หมู่บ้าน

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการกระจายความช่วยเหลือ / การเรียนรู้ระหว่างชุมชนท้องถิ่น / การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หรือ อื่นๆ ระหว่างกัน

6. จัดหาผู้เชี่ยวชาญจัดการศูนย์พักพิงแบบมีส่วนร่วมของผู้ประสบภัย

เพื่อให้ผู้ประสบภัย มีส่วนร่วมแทนการให้รอรับฝ่ายเดียว รวมทั้ง มีการพัฒนาศักยภาพ เสริมความรู้ ให้ผู้ประสบภัย โดยเฉพาะ ความรู้ในการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ สิทธิประโยชน์ผู้ประสบภัย ฯลฯ

7. สนับสนุนกระบวนการจิตอาสา ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

โดยการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ทั้ง เงิน และอุปกรณ์วัสดุ / ยางซีพ เช่น วิทยุสื่อสาร เรือ น้ำมัน ถังถังซีพ เสื้อชูชีพ ยารักษาโรค ฯลฯ รวมทั้งมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายอาสาทั่วประเทศให้เข้มแข็ง

8. กระจายบทบาทการให้ความช่วยเหลือ

โดยเฉพาะการจัดการเงิน / ของบริจาค โดยสนับสนุนให้ภาคประชาสังคมและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้การช่วยเหลือทั่วถึงและเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มที่ไร้สิทธิ เช่น คนไร้สัญชาติและแรงงานข้ามชาติ

9. การจ่ายเงินชดเชยเยียวยา

ควรมีมาตรฐานมีเหตุผลทางวิชาการรองรับที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และต้องมีนโยบายเยียวยาพื้นที่รับน้ำ

10. ให้มีระบบ / ศูนย์เตือนภัยในแต่ละภูมิภาคหรือภูมิภาคและจัดทำระบบสื่อสารเพื่อการเตือนภัยที่ครอบคลุมสื่อทุกรูปแบบ

ทั้งหอกระจายข่าว วิทยุ ทีวี SMS เว็บไซต์ วิทยุสื่อสาร ฯลฯ รวมทั้งหาแนวทางที่จะสื่อสารกับกลุ่มชายขอบที่ไม่มีไฟฟ้าและมีหลากหลายภาษา โดยให้ กสทช. มีแผนสนับสนุนการเตือนภัยอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรมเรื่องระบบการสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยง

นายไมตรี จงไกรจักร

ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชน 20 องค์กร

